IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej**
(nr 179)
z dnia 15 listopada 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 179)

15 listopada 2022 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Kacpra Płażyńskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2022) 351 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej), COM(2022) 519, 520, 525, 531, 532, 543, 665, 680, 681 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.), COM(2022) 518, 524, 527, 529, 530, 533, 548 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.),

II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. rozwoju, które odbędzie się w dniu 28 listopada 2022 r.,

III. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym (COM(2022) 453 wersja ostateczna),

IV. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. handlu, które odbędzie się w dniu 25 listopada 2022 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Wawrzyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Grzegorz Piechowiak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami, **Kamila Król** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz**, **Joanna Heger** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych; **Tomasz Jaroszyński** – ekspert ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych, **Danuta Adamiec** – specjalista ds. międzynarodowych z BAS.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dzień dobry państwu. Proszę już o zajmowanie swoich miejsc. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Szanowni państwo, na prośbę pana ministra Wawrzyka, który ma później ważną komisję, pkt IV zostanie przeniesiony jako pkt II, jeżeli nikt nie wnosi sprzeciwu co do takiej zmiany porządku obrad. Sprzeciwu nie słyszę. Idziemy więc zgodnie z nowym porządkiem posiedzenia.

Rozpatrzenie pkt I, czyli informacji o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 8 ust. 2

ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2022) 519, 520, 525, 531, 532, 543, 665, 680, 681; w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2022) 351, w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2022) 518, 524, 527, 529, 530, 533, 548. Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy przyjąć je bez rozpatrywania przez Komisję? Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wyżej wymienionych dokumentów**.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. rozwoju, które odbędzie się w dniu 28 listopada 2022 r. Rząd reprezentuje pan minister Piotr Wawrzyk. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Dziękuję za wyrozumiałość. Przechodząc do wystąpienia z punktu widzenia interesu Rzeczpospolitej najważniejszym punktem agendy tej Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. rozwojowych jest punkt dotyczący wsparcia dla Ukrainy. W odniesieniu do tego punktu przedstawiciel Rzeczpospolitej przedstawi radzie najważniejsze informacje na temat polskiego wsparcia na rzecz Ukrainy, a także na rzecz obywateli tego kraju przebywających w Polsce. Przedstawi także najbardziej aktualne dane dotyczące liczebności obywateli Ukrainy przebywających w Polsce, jak również wezwie radę do większego wsparcia dla państw członkowskich, które ponoszą największy ciężar związany z bezprecedensowym kryzysem uchodźczym. Przedstawiciel Rzeczpospolitej podkreśli także wagę systematycznego wsparcia finansowego oraz humanitarnego UE na rzecz Ukrainy, szczególnie w kontekście zbliżającej się zimy oraz kryzysu energetycznego wywołanego przez ataki Rosjan na infrastrukturę krytyczną Ukrainy. W tym kontekście wspomnimy także o konieczności dalszego wsparcia na rzecz Mołdawii. Uważamy, że UE powinna pełnić wiodącą rolę w międzynarodowych wysiłkach na rzecz wsparcia i powojennej odbudowy Ukrainy. Liczymy na to, że UE w niedługim okresie doprecyzuje szczegóły koncepcji zawartej w komunikacie na temat odbudowy i odnowy Ukrainy, w tym zasad i harmonogramu działania platformy odbudowy i dedykowanego instrumentu finansowego Rebuild Ukraine Facility. Wyrażamy gotowość do współpracy z Komisją Europejską oraz dwustronnie z Ukrainą w procesie powojennej odbudowy Ukrainy. Finansowanie działań na rzecz odbudowy powinno być powiązane z solidnymi mechanizmami weryfikacyjnymi, które zapewnią wydatkowanie środków unijnych zgodnie z unijnymi zasadami i przyczynia się do lepszej integracji ukraińskiej gospodarki w UE. Przedstawiciel RP podkreśli także, że Rosja powinna ponosić odpowiedzialność finansową za szkody wyrządzone podczas działań wojennych w Ukrainie. Mamy nadzieję, że zamrożone rosyjskie aktywa posłużą do pokrycia kosztów odbudowy Ukrainy, a także do wypłaty odszkodowań za utratę życia i mienia. Głęboko wierzymy, że wspólny wysiłek sądów i organów ścigania oraz jednostek analityki finansowej zaowocuje rozwiązaniami, które pozwolą zrealizować ten cel bez uszczerbku dla zachodnich wartości i zasad prawa.

W odniesieniu do relacji UE – Unia Afrykańska z zadowoleniem przyjmujemy wyniki lutowego szczytu, który odbył się w Brukseli. Pomimo trudności w trakcie negocjacji udało się ustalić mapę drogową, która jest obecnie realizowana. Przedstawiciel RP podkreśli konieczność przeciwdziałania kryzysowi żywnościowemu i energetycznemu w krajach globalnego Południa wywołanemu przez agresję rosyjską na Ukrainę. Unia naszym zdaniem powinna wywierać presję na Federację Rosyjską w celu przestrzegania porozumień stambulskich w sprawie transportu zboża z portów czarnomorskich, a także rozwijać własne mechanizmy wsparcia dla transportu zboża z Ukrainy oraz wsparcia wydajności rolnictwa w Afryce. W tym kontekście niezwykle istotne jest także przeciwdziałanie rosyjskiej dezinformacji oraz podkreślanie w dialogu z państwami afry-

kańskimi, że sankcje unijne przeciwko Rosji nie są wymierzone w eksport żywności czy nawozów.

W odniesieniu do Afganistanu przedstawiciel RP wskaże na konieczność kontynuacji działań polegających na dostarczaniu niezbędnej pomocy humanitarnej oraz bardzo ograniczonej pomocy rozwojowej w celu wsparcia podstawowych usług publicznych. Istotne jest, żeby działania UE nie legitymizowały reżimu talibów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie słyszę. W związku z tym proponuje następującą konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 28 listopada 2022 r.** Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Konkluzja została przyjęta. Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Szanowni państwo, pkt III zmienionego porządku obrad: rozpatrzenie w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym (COM(2022) 453 wersja ostateczna). Informuję państwa, że do tej pory nie otrzymaliśmy do tego dokumentu projektu stanowiska rządu. Termin na jego przysłanie minął 19 października br. Rząd reprezentuje pani minister Kamila Król. W następnym punkcie państwo się zamienili, tak? Dobrze, przepraszam. Pani minister, bardzo proszę chociaż o werbalne stanowisko, to co jest teraz na stole i krótkie wyjaśnienie, dlaczego państwo nie zdążyliście z tym stanowiskiem.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Kamila Król:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, projekt stanowiska rządu w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia PE i Rady w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym w dniu 10 listopada br. został przekazany do sekretarza Komitetu ds. Europejskich w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z prośbą o przedłożenie pod obrady KSE w trybie obiegowym. Obieg kończy się dzisiaj o godz. 12.00. Przechodząc do meritum, celem przedmiotowego wniosku jest ustanowienie zakazu wprowadzania do obrotu, jak również udostępniania na rynku UE oraz wywozu z UE wszystkich produktów, niezależnie od ich rodzaju, sektora czy pochodzenia, wytworzonych z wykorzystaniem pracy przymusowej na każdym etapie łańcucha wartości, w tym przymusowej pracy dzieci. Propozycja wprowadzenia zakazu obejmować ma więc zarówno produkty krajowe, jak też produkty przywożone, wprowadzane do obrotu i udostępniane na rynku UE lub wywożone. Zakres objąłby wszystkie podmioty gospodarcze wprowadzające te produkty do obrotu i udostępniające je na rynku UE. Dotyczyłoby to również produktów wywożonych.

Generalnie rząd wspiera poszanowanie praw człowieka na całym świecie, w tym praw pracowniczych i zasadniczo popieramy inicjatywę, która ma na celu eliminację zjawiska pracy przymusowej, dlatego też popieramy prowadzenie dalszych prac nad projektem przedmiotowego rozporządzenia. Skuteczna, jak również jednolita ochrona osób zmuszanych do pracy wymaga działań podejmowanych na poziomie UE. Dostrzegamy więc zasadność wniosku z punktu widzenia zapewnienia rygorystycznego, jak też jednolitego egzekwowania przepisów w tej dziedzinie w celu zapobiegania zakłóceniom w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, ochrony interesu publicznego bronionego w tym kontekście, jak również zapewnienia równych warunków działania przedsiębiorstwom mającym siedzibę w UE, jak też poza jej granicami. Niemniej jednak zastrzeżenia i pewne obawy budzi brak oceny skutków regulacji. Skoro wniosek będzie miał bezpośrednie i tak naprawdę natychmiastowe skutki dla handlu w postaci zakazu wywozu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej i zakazu wprowadzania na rynek UE produktów, co do których zostało udowodnione, że zostały one wytworzone z wykorzystaniem pracy przymusowej, wydaje się, że niezbędna jest wiedza, w jaki sposób legislacja wpłynie na poszczególne sektory i branże. Stoimy więc na stanowisku, że należałoby nieco przesunąć prace nad rozporządzeniem do czasu dostarczenia przez Komisję

Europejską przynajmniej szacunków dotyczących oceny skutków regulacji czy chociażby wskazania, które potencjalne branże będą najbardziej narażone na ryzyko zakłóceń w łańcuchach dostaw.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia dąży do wyeliminowania pracy przymusowej, niemniej jednak proponowany zakres może znacząco ingerować w działalność właściwych organów, jak też generować koszty związane z ich wdrożeniem i powodować też dodatkowe obciążenia nowymi zadaniami przy zasobach, które są ograniczone.

W świetle powyższego wskazujemy na konieczność stałego monitorowania prac nad projektowanym aktem prawnym i bieżącego uwzględniania stanowisk poszczególnych państw członkowskich, jak również doprecyzowania proponowanych rozwiązań budzących wątpliwości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, pani minister. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Aha, bardzo przepraszam, pani Agnieszka Soin – sprawozdawca. Przepraszam, pani poseł, już oddaję głos.

Poseł Agnieszka Soin (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowna Komisjo, mam przyjemność przedstawić sprawozdanie dotyczące rozporządzenia PE i Rady w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym. Dokument zawiera propozycje nowego rozporządzenia PE i Rady w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym. Wniosek ma na celu ustanowienie skutecznego zakazu wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku UE oraz wywozu z UE produktów wytworzonych z wykorzystaniem pracy przymusowej, w tym przymusowej pracy dzieci.

Zgodnie z projektem rozporządzenia podmioty gospodarcze nie będą mogły wprowadzać do obrotu i udostępniać na rynku unijnym produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej ani wywozić takich produktów. Właściwe organy będą zobowiązane do stosowania podejścia opartego na analizie ryzyka. Jeżeli właściwe organy ustalą, że istnieje uzasadniona obawa, że doszło na ruszenia zakazu, wówczas podejmują decyzję o wszczęciu dochodzenia w sprawie danych produktów i podmiotów gospodarczych. Ważnym elementem wniosku jest propozycja utworzenia orientacyjnej, niewyczerpującej, możliwej do sprawdzenia i regularnie aktualizowanej bazy danych dotyczącej ryzyka pracy przymusowej, w tym pracy przymusowej wymuszonej przez organy państwowe na określonych obszarach geograficznych lub w przypadku określonych produktów. Baza taka ma być przygotowana przez ekspertów zewnętrznych i ma stanowić jedno ze źródeł informacji wykorzystywanych przy dokonywanej przez właściwe organy analizie ryzyka na wstępnym etapie dochodzenia.

We wniosku zaproponowano nałożenie obowiązku w zakresie informowania Komisji Europejskiej i właściwych organów pozostałych państw członkowskich oraz obowiązki dotyczące współpracy administracyjnej i wzajemnej komunikacji. Komisja Europejska ma w ciągu osiemnastu miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia opublikować wytyczne, które mają pomóc właściwym organom we wdrażaniu proponowanego rozporządzenia, a podmiotom gospodarczym w przestrzeganiu jego przepisów. Ponadto w projekcie rozporządzenia proponuje się ustanowienie unijnej sieci na rzecz zwalczania produktów wytworzonych z wykorzystaniem pracy przymusowej, która będzie służyć jako platforma zorganizowanej koordynacji i współpracy między właściwymi organami i Komisji Europejskiej.

Wyeliminowanie pracy przymusowej do 2030 r. jest jednym z celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych. Zgodnie z uzasadnieniem opiniowanego wniosku walka z pracą przymusową i propagowanie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju stanowią priorytety programu UE w zakresie praw człowieka. W Polsce nie obowiązują przepisy przewidujące wycofanie produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej. W myśl przepisów Traktatu o Funkcjonowaniu UE rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE. Dlatego też roz-

porządzenie obowiązuje w państwach członkowskich UE co do zasady bez konieczności wydawania stosownych przepisów krajowych.

Opiniowany projekt rozporządzenia przewiduje jednak powołanie właściwych organów krajowych, które będą odpowiedzialne za zapewnienie skutecznego i jednolitego wdrażania opiniowanego rozporządzenia w UE. W związku z powyższym w krajowych przepisach będzie konieczne wskazanie właściwego organu. Ponadto, zgodnie z projektem rozporządzenia państwa członkowskie będą zobowiązane ustanowić przepisy dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku niezastosowania się podmiotów gospodarczych do decyzji właściwych organów. W zakresie skutków finansowych, które będą wynikać głównie z kosztów egzekwowania przepisów ponoszonych przez państwa członkowskie i kosztów przestrzegania przepisów ponoszonych przez podmioty gospodarcze, przy czym te ostatnie będą zależeć od tego, czy przedsiębiorstwa są już objęte przepisami dotyczącymi należytej staranności lub czy dobrowolnie prowadziły już analizę należytej staranności.

Analizowany projekt rozporządzenia PE i Rady podlega ocenie z punktu widzenia zgodności z zasadą pomocniczości. W opinii Biura Analiz Sejmowych przedłożony projekt rozporządzenia jest zgodny z zasadą pomocniczości. Reasumując, celem wniosku jest ustanowienie skutecznego zakazu wprowadzenia do obrotu i udostepnienia na rynku UE oraz wywozu z UE produktów wytworzonych z wykorzystaniem pracy przymusowej, w tym przymusowej pracy dzieci. Przyjęcie przepisów i koordynacja ich egzekwowania na szczeblu unijnym jest konieczna, gdyż rozbieżność przepisów państw członkowskich zmniejszałaby ich skuteczność, a także stwarzałaby ryzyko powstania zakłóceń na rynku wewnętrznym i powstania barier dla swobodnego przepływu towarów.

Szanowna Komisjo, proponowane rozporządzenie jest dokumentem wartym poparcia i proszę Komisję o jego akceptację. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Pani poseł Pielucha.

Poseł Beata Mateusiak-Pielucha (PiS):

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, szanowni przedstawiciele rządu, chciałam zapytać przedstawicieli naszego rządu, bo nie wiem, czy dobrze zrozumiałam. Bo o ile na terenie UE, mam nadzieję, że w ogóle we wszystkich państwach członkowskich już nie ma wykorzystania przymusowej pracy ani dzieci, ani kogokolwiek. Można się jeszcze zastanawiać nad pracą więźniów, ale myślę, że to też jest na zasadzie dobrowolności. Natomiast mam pytanie, czy ingerencja w sprowadzanie towarów na przykład z Chin, z Indii, z krajów tak zwanego trzeciego świata, i ograniczenie przedsiębiorcom możliwości zakupu czy nałożenie obowiązku sprawdzania, czy komponenty do produkcji materiałów, urządzeń, nie są z wykorzystaniem pracy przymusowej w naszym europejskim rozumieniu – dzieci czy tak jak na przykład masowo w Chinach pracy więźniów – czy nie załamie to generalnie całej produkcji europejskiej, bo wiemy, jak bardzo jesteśmy uzależnieni od rynku hinduskiego, chińskiego i innych rynków, gdzie produkty wytwarza się taniej. Myślę o elektronice, o bardzo, bardzo wielu dziedzinach. To jest teraz cedowane na przedsiębiorców i państwa mają w jakiś sposób kontrolować przedsiębiorców. A przedsiębiorcy, w jaki sposób mają kontrolować na przykład przedsiębiorstwa chińskie, czy na terenie wielkiego przedsiębiorstwa chińskiego, które zatrudnia tysiące ludzi, nie pracują więźniowie czy dzieciaki? To jest po prostu niewykonalne. Może przerwać łańcuchy dostaw. Wydaje mi się, że o ile możemy regulować przepisy obowiązujące na terenie UE, to już ingerencja w inne strefy naszego świata gospodarczego i uszczęśliwianie Europejczyków na siłę nie ma żadnego gospodarczego sensu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję bardzo. Przyznam, że pani poseł Mateusiak-Pielucha poruszyła kluczowy dla sprawy tego wniosku problem. W dużej mierze Chiny, to znaczy kwestia kobaltu, który jest wydobywany w Afryce, w Kongo, 75% światowych zasobów. W warunkach tragicznych, z wykorzystaniem niewolniczej pracy dzieci. Około pół miliona osób, nie chce mówić, że pracuje, bo jest po prostu wykorzystywanych za 2–3 dolary dziennie, a 200 tysięcy dzieci później nie dożywa wieku dwudziestu, dwudziestu kilku lat. To są tra-

giczne warunki pracy. To samo dzieje się rzeczywiście w Chinach, w Sinciangu, gdzie Ujgurowie, wiele organizacji, łącznie ze Stanami Zjednoczonymi wskazuje, że może tam dochodzić nawet do znamion ludobójstwa. A to wszystko dotyczy konkretnej branży, branży, która jest mocno uzależniona od tych dostaw z Chin i pośrednio z Afryki, ale też za pośrednictwem Chin, bo Chiny są właścicielem tych kopalń w Kongo, to znaczy kobaltu i fotowoltaiki. Mamy bardzo ambitne programy w UE, teraz też realizowane, procedowane w tej chwili, zielonej transformacji czy parcia w kierunku odnawialnych źródeł energii. Pytanie, czy to się nie może przeobrazić w piękne samobójstwo, bo mamy rzeczywiście wspaniałe idee walki z klimatem i poprawy wszystkiego, ale nie bierzemy pod uwagę, że to wszystko sprowadza się później do śmierci tysiąca, dziesiątek tysięcy, a może nawet większej ilości ludzi, niewolniczej pracy i robienia po prostu brudnych pieniędzy, krwawych pieniędzy. Kiedy się mówiło o krwawych diamentach, dalej tak się mówi, bo tutaj w zasadzie nic się nie zmieniło. Ale czy uzależniając dalej nasze rynki, to nie doprowadzi do jakiejś zapaści, do bardzo dużego problemu, jeszcze większego niż mamy teraz, jeżeli chodzi o niezależność, autonomię strategiczną, o której też rozmawiamy.

Stany Zjednoczone w czerwcu tego roku zablokowały dostawy z prowincji Sinciang. Przypływały statki z tymi półproduktami do fotowoltaiki, stanęły w porcie i nie zostały wyładowane na amerykańską ziemię, na ląd. Mówimy tu o setkach milionów dolarów wartości towaru. Pani minister, prosiłbym więc o ustosunkowanie się do tych kwestii, jeżeli jest już jakaś uzgodniona wiedza na poziomie Rady Ministrów. Czy po wprowadzeniu tego aktu prawnego będzie podobnie jak w przypadku Stanów Zjednoczonych? Czy to na przykład znaczy, że nagle przestaniemy kupować kobalt z Konga? Czy to znaczy, że z Sinciangu, bo większość elementów fotowoltaiki dociera do Europy z Sinciangu, czy też nie będzie mogło być po prostu wyładowane na europejski kontynent? Jak mamy to wszystko rozumieć, pani minister?

Podsekretarz stanu w MRiT Kamila Król:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, z całą pewnością mamy do czynienia z bardzo ambitnym projektem i budzi on wiele zastrzeżeń, o których pan przewodniczący i pani poseł mówiliście. Tak naprawdę jeżeli chodzi o obciążenia, to organy nadzoru rynku byłyby najbardziej obciążone tym całym procesem od stwierdzenia jakiegoś nadużycia pracy przymusowej w danym obszarze i wtedy stosowne postępowania byłyby przez te organy prowadzone. Oczywiście jeszcze długa droga przed nami, jeżeli chodzi o ten projekt rozporządzenia, ponieważ państwa członkowskie na pewno też będą zgłaszały liczne uwagi co do tego. Będziemy również podnosić to, że Komisja Europejska tak naprawdę nie przekazała nam jeszcze wcześniej skutków tej oceny skutków regulacji, więc tak naprawdę na ten moment nie wiemy, w jaki sposób takie natychmiastowe działania wpływałyby chociażby na łańcuchy dostaw, bezpośrednio też na przedsiębiorców. Tak że z naszej strony, ze strony rządu możemy powiedzieć, że będziemy na bieżąco zgłaszać i podnosić te uwagi również na forum unijnym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Chodzi mi o to, pani minister, że uważam, że to jest bardzo dobry kierunek i wspaniale, że PE i Rada zajmują się tą sprawą. To świetnie. Bo rzeczywiście z takimi praktykami trzeba walczyć na poziomie całej UE. Inaczej to nie ma sensu. Tylko obawiam się, żeby to nie był tylko listek figowy, żeby to nie miało nam zapewnić dobrego samopoczucia, a w rzeczywistości te regulacje byłyby martwe albo dziurawe jak sito. Dlatego tak to drążymy, bo to jest problem cywilizacyjny. Często rozmawiamy na tej Komisji o sprawach wyższych idei, o wartościach europejskich. Myślę, że to jest clou tych wartości europejskich.

Szanowni państwo, czy jeszcze są jakieś pytania z państwa strony? Czy ktoś chciałby się wypowiedzieć w tej sprawie? Nie. W związku z tym, szanowni państwo, z uwagi na wagę tej sprawy, a z uwagi też na to, że niedługo ucieka nam termin, w którym moglibyśmy złożyć wiążącą opinię w tym zakresie, gdybyśmy taką chcieli na Komisji przyjąć, wiążącą dla rządu polskiego, to po tych wyjaśnieniach, po zaprezentowaniu tematu przez panią poseł sprawozdawcę i przez panią minister proponuję, żebyśmy sobie tę sprawę jeszcze przemyśleli i być może wrócili od niej jutro. Być może chcielibyśmy w tej sprawie przyjąć jakąś opinię, wskazówkę dla rządu, w jakim kierunku Komisja

uważa, że ta sprawa powinna być prezentowana na forum unijnym. Szanowni państwo, proponuję, żeby dzisiaj… Dobrze, panie pośle, widzę, zaraz oddam panu głos. Proponuję, żebyśmy wrócili do tego tematu jeszcze jutro, ewentualnie gdyby ktoś chciał przyjąć w tej sprawie jakiś projekt opinii – też się nad tym zastanowię – to wrócimy do tego i wtedy ostatecznie podejmiemy decyzję co do stanowiska naszej Komisji w tej sprawie. Panią minister oczywiście też na Komisję zapraszamy. Komisję mamy o godzinie 10.00. Pan poseł Nitras, bardzo proszę. Jeżeli nie wniesiecie państwo sprzeciwu, oczywiście. Wtedy będziemy głosować.

Poseł Sławomir Nitras (KO):

Nie zabierałem głosu w tej sprawie, bo wydawała mi się ona mimo pewnych uwag w miarę oczywista. Wiele poważnych kwestii rozstrzygamy, nie chcę mówić, że bez należytego namysłu i czasu poświęconego, ale nie wiem, jakie są intencje pana przewodniczącego. Mam nadzieję, że nie takie, żebyśmy rozszczelniali ten system. Nie wiem, czy to jest najlepsza rekomendacja, aby akurat tę sprawę, dotyczącą podstawowych praw człowieka, ochrony podstawowych praw człowieka, przykładać do jakiegoś głębszego przemyślenia, a jeżeli tak, to chciałbym wiedzieć, jaka jest intencja. To znaczy, w jaką stronę. Żeby nie było wątpliwości co do tego, czy mamy intencje obrony podstawowych praw człowieka, czy raczej rozszczelniania tego systemu, myśląc o tym, czy będziemy mieli w przyszłości telefony czy na przykład komputery. Taki argument padł. W trosce o opinię o pracach Komisji byłbym ostrożny akurat w przykładaniu dosyć szczególnego namysłu w tak wrażliwej, delikatnej i oczywistej, wydaje się, sprawie.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Szczerze mówiąc, nie wiem, co mam powiedzieć. Mam wrażenie, że pan poseł nie przykuł wystarczająco mocno uwagi do tego, co mówiłem. Jest dokładnie odwrotnie. Obawiam się … No to szkoda, bo jeżeli pan poseł się wypowiada w jakimś temacie, to dobrze jest przedmówcy słuchać. Myślę, że wyjaśniłem. Nie wiem, czy prościej się da. Obawiam się, żeby to nie był listek figowy, żeby to nie było coś tylko pozornego. Chciałbym, żeby to przyszłe prawo było rzeczywiście skuteczne i żeby właśnie walczyć o te prawa człowieka. Taka jest moja intencja. Pani poseł Mateusiak-Pielucha.

Poseł Beata Mateusiak-Pielucha (PiS):

Dopowiem jeszcze, jaka była moja intencja, bo się obawiam, że znowu zrzucimy obowiązek sprawdzania, czy komponenty dostarczane z innych stron świata są obarczone pracą przymusową, na przedsiębiorców. W dużej mierze, mówię – ponieważ to jest często dla firm mniejszych czy mniej zasobnych, awykonalne – żeby to w tym rozporządzeniu ująć tak, żeby z państw czy z samej Unii nie zrzucić obowiązku kontrolowania czy dawania wskazówek, natomiast samo karanie przedsiębiorcy za to, że nie wiedział, że komponent jest wyprodukowany w Chinach itd., uważam, że to nie jest dobra droga, bo kolejny raz uderzamy w sektor wytwórczy czy w swój przemysł, a te obowiązki i koszty, jeżeli jest taka intencja, że nie korzystamy z pracy także wytworzonej na świecie z tych produktów, powinna ponieść sama Unia i kraje członkowskie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Już oddaję głos pani minister, tylko czy ktoś jeszcze z posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę, nie słyszę. Pani minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MRiT Kamila Król:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, te wszystkie obawy i zastrzeżenia właśnie w projekcie stanowiska są ujęte.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Ale stanowiska jeszcze nie ma, więc ciężko…

Podsekretarz stanu w MRiT Kamila Król:

Tak, w projekcie stanowiska. Miałabym taką prośbę, bo dzisiaj o godz. 12.00 kończy się obieg na KSE. Będziemy zbierać uwagi z innych resortów. Mam taką propozycję, musimy też te uwagi zebrać i przeanalizować. Szczerze mówiąc, do jutra do godz. 10.00 mogli-

byśmy się nie wyrobić z przedstawieniem projektu stanowiska w takiej formie, w jakiej będzie procedowane dalej. Może więc po prostu przenieśmy tę…

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

A do czwartku? A do czwartku, pani minister?

Podsekretarz stanu w MRiT Kamila Król:

Szczerze mówiąc, 30 listopada br. brzmi znacznie lepiej. Bo jednak mielibyśmy kilka dni na…

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Do 23 listopada br. możemy przygotować opinię, która jest wiążąca dla rządu, dlatego mówimy o wcześniejszych terminach. Ale pani minister mówi, że jest już blisko rozwiązania tej sprawy?

Podsekretarz stanu w MRiT Kamila Król:

Tak. Musielibyśmy mieć też kilka dni, żeby rzetelnie przeanalizować wszystkie uwagi, które zbierzemy z innych resortów. Jeden dzień to trochę mało.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Sekundkę, dobrze? Chwilkę przeanalizujemy kalendarz. Minutka przerwy. Szanowni państwo, pani minister nas uspokoiła, że tendencje są takie, które się pokrywają z naszymi niektórymi werbalnie przedstawionymi obawami. Dobrze. Podtrzymuję więc swoją propozycję, żeby jutro o godz. 10.00 wrócić do tego tematu, być może zaprezentować wtedy projekt opinii, którą byśmy przyjęli lub którą byśmy przedyskutowali. Niestety w przyszłym tygodniu po prostu nie ma dobrego terminu, żeby zwołać Komisję. W czwartek może być. W zasadzie czemu nie w czwartek? Będzie więcej czasu do namysłu do czwartku rano. Możemy taką Komisję zrobić?

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

W czwartek o godz. 9.00 są głosowania.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

O godz. 9.00 są głosowania? To zróbmy…

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

To nie ma znaczenia, czy środa, czy czwartek.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

No właśnie. Moim zdaniem ten, kto jest w temacie, to myślę, że jest w stanie się do jutra przygotować. Zróbmy jutro. Dodajmy punkt do naszego porządku obrad o godz. 10.00 i sobie to jeszcze przedyskutujemy. Czy ktoś zgłasza sprzeciw? Nie. To bardzo dziękuję. Dziękuję pani minister i państwu za rozpatrzenie tego punktu. Czy w takim wypadku muszę jakąś formułkę powiedzieć? Nie.

Sekretarz Komisji z Biura Spraw Międzynarodowych Agata Jackiewicz:

Czy chce pan kogoś zobowiązać do przygotowania opinii?

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Nie. Nie chcę. Widzimy, jaka jest sprawa, jakiej wagi, również ogromnej wagi gospodarczej, więc myślę, że jak ktoś chce się wykazać inicjatywą, to droga wolna. Ja też się zastanowię, czy jakiegoś projektu nie przygotować.

Szanowni państwo, ostatni punkt, pkt IV dzisiejszego posiedzenia. Rozpatrzenie w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. handlu, które odbędzie się w dniu 25 listopada 2022 r. Rząd reprezentuje pan minister Piechowiak. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Grzegorz Piechowiak:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w dniu 25 listopada br. odbędzie się w Brukseli posiedzenie Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów handlu. Wstępny porządek obrad przewiduje następujące tematy. Pierwszy to reforma Światowej Organizacji Handlu i przygotowania do XIII konferencji ministerialnej. Rada omówi

postęp w pracach nad reformą WTO. Podczas XII konferencji WTO strony zobowiązały się między innymi do prowadzenia dalszych prac nad reformą WTO, w tym przywrócenia prawidłowego funkcjonowania systemu rozstrzygania sporów do 2024 r. Pomimo trwających rozmów stanowiska poszczególnych państw nie ulegają zbliżeniu. Polska podziela ofensywną postawę UE w zakresie konieczności modernizacji WTO, która powinna efektywnie odpowiadać na aktualne wyzwania w handlu międzynarodowym. Polska stoi na stanowisku, że kluczową jest obecnie kwestia przywrócenia dwustopniowego systemu rozstrzygania sporów.

W drugim punkcie zostaną omówione relacje między UE a Stanami Zjednoczonymi. Pomimo że UE uznaje Stany Zjednoczone za partnera strategicznego i ustanowiła specjalny instrument komunikacji i konsultacji, jakim jest Rada ds. Handlu i Technologii, warunki gospodarczej współpracy transatlantyckiej nie są optymalne. Stany Zjednoczone utrzymują od lat istniejące restrykcje w dostępie do swojego rynku. Najnowszym problemem w relacjach UE–Stany Zjednoczone jest podpisana w październiku br. przez prezydenta Joe Bidena ustawa o obniżaniu inflacji, przewidująca między innymi zastosowanie subsydiów i środków wsparcia dla zielonej transformacji, które w opinii UE zakłócają rynek, są niezgodne z zasadami WTO i dyskryminują towary europejskie, w tym głównie z branży motoryzacyjnej. Polska podziela opinię UE w sprawie konieczności rozstrzygnięcia potencjalnych problemów wynikających z tej ustawy. Dla Polski szczególnie problematyczny jest wymóg końcowego montażu w USA, który uprawnia przedsiębiorstwa do ulgi podatkowej. Choć Polska nie jest producentem i eksporterem samochodów do USA, to jednak znaczącym poddostawcą komponentów do produkcji samochodów w UE, zwłaszcza w Niemczech, skąd samochody te są ostatecznie eksportowane na rynek amerykański. Pilnego rozwiązania wymaga też kwestia upływającego wkrótce zawieszenia dodatkowych stawek celnych na stal i aluminium, których ponowne wprowadzenie groziłoby powrotem do stosowania środków retaliacyjnych i pogorszeniem wzajemnych relacji. Ponadto Polska regularnie sygnalizuje problem utrzymywanych na rynku Stanów Zjednoczonych barier handlowych dla polskich produktów rolnych i przemysłu stoczniowego, w tym zakazu importu jabłek i gruszek czy też brak dostępu dla Polski do kontyngentu taryfowego na tytoń.

W punkcie trzecim zostanie omówione wsparcie handlowe dla Ukrainy. Rada omówi możliwość zastosowania kolejnych środków handlowych w celu wsparcia Ukrainy. 5 czerwca br. weszło w życie rozporządzenie jednostronnego zawieszenia na rok ceł i kontyngentów w dostępie do rynku UE. W związku z prośbą Ukrainy o przedłużenie na kolejny rok jednostronnego zawieszenia ceł w dostępie do rynku UE Polska jest zdania, że należy podjąć rozmowy w sprawie pogłębienia liberalizacji handlu na zasadzie wzajemności, tak aby po wygaśnięciu obecnych jednostronnych środków handlowych mogły wejść w życie postanowienia w sprawie dalszej obustronnej liberalizacji. Komisja Europejska odnotowuje, co potwierdzają sygnały niektórych państw członkowskich, że w ostatnim czasie zaobserwowano duże wzrosty w imporcie poszczególnych artykułów rolno-spożywczych z Ukrainy. Polska oczekuje także ścisłego monitorowania efektów wprowadzanych środków i wyciągnięcia wniosków z ich funkcjonowania w odniesieniu do towarów wrażliwych, takich jak mięso drobiowe. Jednocześnie Polska pozostaje zaangażowana w pomoc stronie ukraińskiej i odgrywa szczególną rolę w zakresie usprawnień i szeroko pojętej pomocy oferowanej ukraińskim eksporterom żywności i artykułów rolno-spożywczych. W kontekście tak zwanych korytarzy solidarnościowych jako jedna z wiodących Polska podejmuje szereg działań na rzecz wsparcia Ukrainy w wyeksportowaniu produktów na rynki światowe.

W punkcie czwartym zostanie omówiony stan dwustronnych stosunków handlowych, w tym trwające negocjacje. UE jest stroną czterdziestu dwóch umów o wolnym handlu z siedemdziesięcioma czterema krajami świata. W ramach tych umów odbywa się około 44% handlu UE. W ostatnich latach Komisja Europejska zakończyła negocjacje czterech umów z państwami Mercosur, Nową Zelandią, Meksykiem i Chile, ale umowy te nie zostały jeszcze zatwierdzone. Ponadto Komisja Europejska obecnie prowadzi negocjacje z kilkoma krajami, z których najważniejsze to Australia, Indonezja i Indie. Komisja Europejska zapowiedziała i w najbliższym czasie planuje zatwierdzenie umów z Nową

Zelandią, Chile i Meksykiem oraz zakończenie negocjacji z Australią. Polska opowiada się za wzmocnieniem sieci umów o wolnym handlu zawieranych przez UE z państwami trzecimi. Podzielamy pogląd, że umowy o wolnym handlu są szczególnie ważne dla zapewnienia stabilności i przewidywalności przedsiębiorstwom i ich łańcuchom dostaw w aktualnej sytuacji geopolitycznej. Jednocześnie Polska postuluje tak zwane uzbrojenie handlu i inwestycji poprzez uzupełnienie sieci umów handlowych zestawem narzędzi, które mogłyby chronić przedsiębiorstwa UE na rynkach krajów trzecich. W tym kontekście wzywamy do szybkiego przyjęcia instrumentu przeciwdziałania przymusowi ekonomicznemu oraz asertywnemu wykorzystaniu istniejących narzędzi ochrony i handlu. Bardzo dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Czy ktoś chciałby się wypowiedzieć w tej sprawie? Nie słyszę. W związku z tym proponuję przyjąć następującą konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 25 listopada 2022 r.** Czy ktoś zgłasza sprzeciw? Nie widzę sprzeciwu. W związku z tym przyjmujemy taka konkluzję. Zamykam pkt IV.

Wyczerpaliśmy porządek obrad. Dziękuję państwu bardzo. Niedługo spotykamy się na następnym posiedzeniu. Dziękuję.